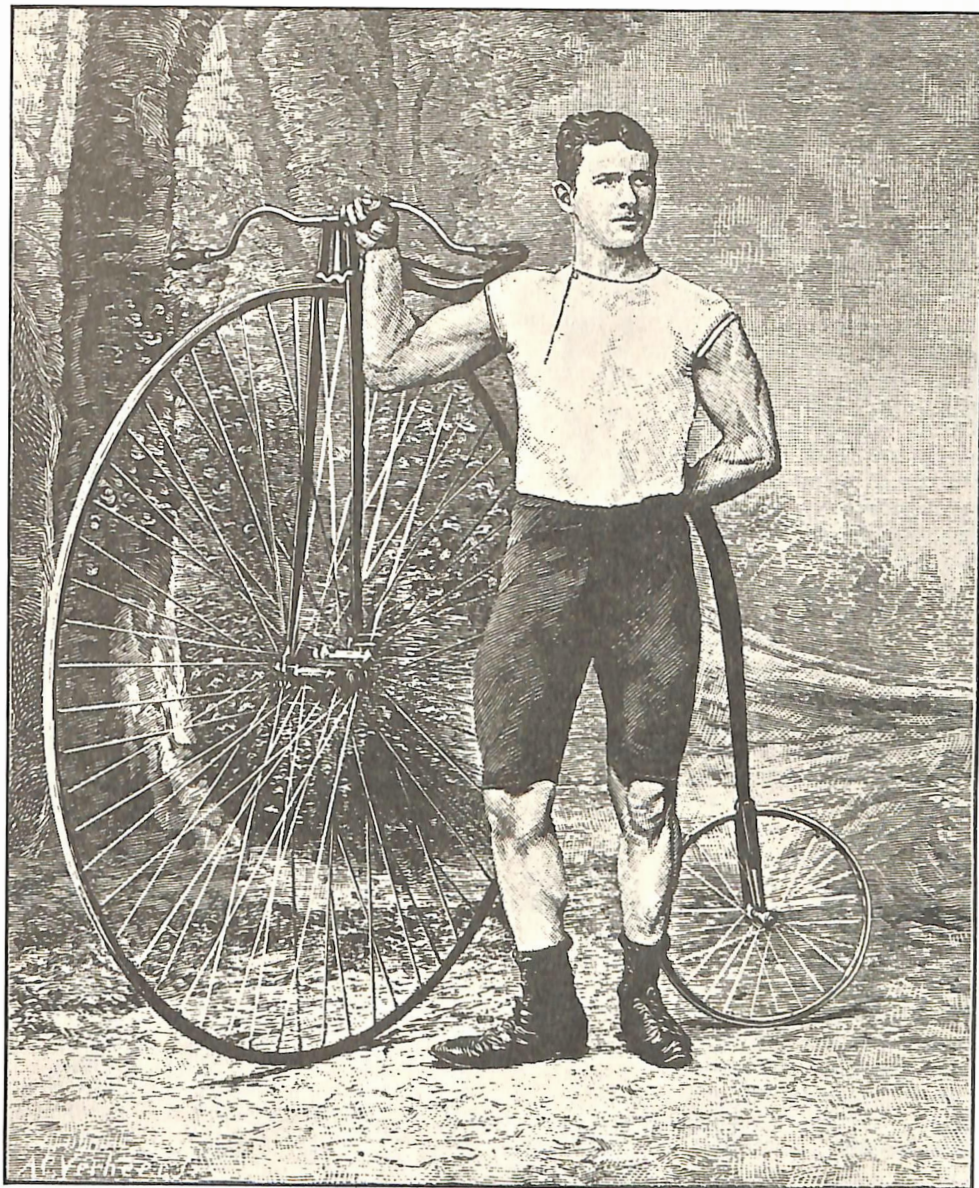

Humanist

31-14

Tweewekelijkse uitgave van
het Humanistisch Verbond
Postbus 114, Utrecht
Tel. (030) 31 81 45
15 juli 1976

„Onze eerste wielrenner E. Kiderlen uit Delfshaven” — aldus presenteert het tijdschrift *Eigen Haard* deze zelfbewuste sportsman. Binnen drie jaar wint hij in binnen- en buitenland 40 prijsritten. Op de openbare weg legt hij in 1 uur en 2 minuten 32 km af.

In deze Humanist:

● Een bezinning op hulpverlening aan invalide mensen. Kunnen ze sociaal functioneren? Worden de hulpverlenende instanties optimaal benut? Bespreking van een werkstuk op pag. 3. Graag wijzen we op een onlangs verschenen boek van uitgeverij Callenbach in Nijkerk: „Gehandicapt, naar een nieuw zelfbewustzijn” door Ernst Klee.

In dit boek laat de schrijver gehandicapten zelf aan het woord. Klee pleit voor een grotere identiteitsbeleving van de gehandicapte zelf. „Er komt meestal niets van de gehandicapte als volwaardig lid van de samenleving te laten functioneren, terwijl er toch genoeg mogelijkheden zijn.”

● Het laatste (vierde) artikel in de serie: Identiteit en noodzaak van Geestelijke Verzorging, door C. H. Schonk pag. 4 en 5

● Lesbrieft over vredesopvoeding, uitgegeven door Unesco en besproken op pag. 6

Een hele tour

Elk jaar trap ik er weer in. Dat begint eind mei al, als de ploegen — de merkenploegen — bekend worden. Met die ene nederlandse ploeg vaak van een onbekend merk. Maar later in juni, twee drie dagen voor de tour start, dan begint het pas echt. Die prachtige, grote kaart van Frankrijk, paginagroot in alle kranten, de zwarte routelijn heel Frankrijk door met nog enige commerciële uitstapjes naar wat buurlanden, de namen van alle renners, ik bestudeer dat alles urenlang. Uitknippen wil ik het dan en 't vanaf de eerste dag bijhouden, de tijden en de verschuivingen in het klassement. Vooral die kaart bekijk ik en ik zie — een beetje met afgunst — al mijn lieve vrienden op vakantie het parcours kruisen. Henk en Anja zullen in hun gammele eend twee dagen na de start alle 120 renners in Bretagne nog wel voorbij zien rijden. Caspers en Ansje zullen vanuit hun vakantiehuisje een uitgedund groepje renners de Puy de Dôme op zien klauteren. En Jetske, uw eigen hoofdredactrice, zal als ze in haar volgeladen touringcar een beetje doorrijdt, de karavaan — zo heet dat — Parijs zien binnenrijden.

En ik kijkend op de kaart, moet me behelpen met de ooggetuigenverslagen.

De eerste live-uitzending mis ik altijd, want dan zit ik wel ergens in de trein of zo, maar de krant van de volgende ochtend geeft exact het leed van de vorige dag en naarmate de dagen vorderen, naarmate de stippellijn door Frankrijk opgevuld wordt door de dikke vette lijn, worden me een aantal dingen duidelijk.

Fietsen is lekker en gezond. Een wedstrijd ervan maken is spannend. Dat organiseren kost geld. Dat betaalt de plaatselijke middenstand, de behanger, de fietsenmaker of soms 't buurtkrantje. Allemaal met een vooruitziende blik. Want die behanger, die fietsenmaker en dat buitengaatsse blaadje worden er groot door en bekend. Dat heet reclame. En 120 renners rijden zich daarvoor in de hitte van 30 graden 200 kilometer in de vernieling. Op hun tandvlees heet dat. Ze schakelen echt niet over op een tropenrooster. Integendeel, de man achter het inmiddels bekend geworden merk stelt zijn ultimatum. Binnen twee dagen een etappeoverwinning of anders trekt hij zijn hele ploeg terug. Sterven of met zijn allen de keien op. Zo gaat dat in de tour. Geen werkgever kan dat meer maken. Maar wel de eigenaar van de „wielrennersstallen”. En omdat dit voorbeeld van sociaal misdadig gedrag strijk en zet is binnen de tour, wil ik er niets meer mee te maken hebben.

En volgend jaar? Dan zal ik er wel weer intrappen, want zo gaat dat in onze maatschappij.

Piet Brinkman

Hoofdbestuur

In de tweede helft van juni zijn er twee hoofdbestuursvergaderingen gehouden om vóór de vakantieperiode nog een aantal zaken te behandelen. De volgende vergadering is pas op 3 september.

De vergadering van 18 juni begon met een gesprek met een delegatie van het bestuur van Hivos. De voornaamste punten waren de humanistische signatuur van het werk van Hivos en een werkplan, dat er op gericht is de gedachte van het nut en de noodzaak van ontwikkelingshulp duidelijk te maken onder de leden van het HV en van Humanitas. De voorzitter van Hivos liet zien hoe Hivos de humanistische beginselen denkt te realiseren in projecten gericht op de autochtone bevolking zelf vrij van enige dogmatische beïnvloeding. Het werkplan, dat een aantal concrete activiteiten bevat met als inhoud de betekenis van ontwikkelingshulp (of ontwikkelings samenwerking) en uit te voeren vanuit het HV, werd na enige aarzeling aanvaard. De aarzeling vloeide voort uit de omstandigheid, dat voor de gekozen werkmethode betere alternatieven denkbaar zijn. Maar de instantie, die door het verstrekken van een subsidie dit werk mogelijk maakt, heeft duidelijk voorkeur voor een bepaalde werkmethode. En daar hebben we ons dan maar bij neergelegd.

Eén van de HB-leden meldde, dat er in de Contourennota van het Ministerie van Onderwijs problemen schuilen, waar het HV zeker aandacht aan zou moeten besteden. Hij verklaarde zich bereid een reactie van onze zijde voor te bereiden.

Af en toe wordt ons door een bevriende humanistische instantie gevraagd een brief te mogen sturen aan de leden van het HV, meestal met een verzoek om financiële steun. Ditmaal lag een dergelijk verzoek op tafel van de zijde van het Humanistisch Thuisfront. Tegen dit soort brieven worden wel bezwaren gehoord. In de eerste plaats vinden een aantal leden die telkens terugkerende bedelbrieven voor ongetwijfeld goede doelen gewoon vervelend. In de tweede plaats vreest het bestuur van het Steunfonds Praktisch Humanisme een nadelige invloed op zijn eigen inzamelingsactie. En een derde probleem ligt in de vraag of het geoorloofd is de adressen van onze leden te verstrekken aan een bevriende neveninstelling. Het hoofdbestuur vindt dat dat niet mag. Dus werd besloten de brieven van het Thuisfront ditmaal te verzenden op voorwaarde, dat de verzending door ons eigen centraal bureau zou worden verzorgd en met het voornemen de gehele problematiek te bespreken op ons komende kongres.

Dat kongres komt overigens voor het hoofdbestuur al in zicht. De datum en de plaats moesten worden vastgesteld. Dat wordt 14 en 15 mei 1977 en de plaats wordt Zwolle. Willen de leden van de gemeenschap Zwolle hun logeerbedden voor die datum alvast reserveren? Na het vorige kongres was een

kommissie ingesteld met de opdracht na te gaan of de gang van zaken in onze kongressen te verbeteren valt. De agenda's zijn meestal overladen, de meeste afgevaardigden vinden de behandeling van sommige agendapunten, met name de financiën, erg saai en er wordt soms teveel tijd besteed aan onbenulligheden. De kommissie kwam wel met enige ideeën, maar de reglementen laten weinig ruimte voor een andere aanpak. Dus blijft het gebruikelijke patroon gehandhaafd.

Tenslotte is er op 19 juni gesproken over een paragraaf uit humanistisch perspectief, handelende over „Bevordering van de kunstzin”. Casper Vogel had een tekst ontworpen en kreeg een aantal opmerkingen mee, die hij zal verwerken in een tweede versie.

Op de vergadering van 25 juni werd besloten mevrouw Rood voor te dragen als lid van de Raad van Advies van Amnesty International. Voorts was aan de orde een rapportage uit de gemengde (d.w.z. bestaande uit HB-leden en personeelsleden) commissie personeelsaangelegenheden. Daar pleegde men overleg over salarisproblemen, het opstellen van een vragenlijst voor een enquête onder het personeel, pensioenvragen en aanstellingsprocedures.

Vanuit de subsidiepot voor de uitvoering van het Belgisch-Nederlands Cultureel Accoord krijgen we een bijdrage in de kosten van een grote konferentie, die we op 16 oktober samen met de Belgische humanisten in Den Haag gaan houden ter gelegenheid van de 30e verjaardag van het HV. Als sprekers zullen optreden prof. H. Dethier uit België en prof. J. Goudsblom uit Nederland. Het thema van de konferentie zal zijn: „De mogelijkheden van het humanisme in het geestelijk-maatschappelijk klimaat van de komende tijd”.

Een volgend agendapunt had betrekking op het relationeel vormingswerk ofwel het ontmoetingsgroepenwerk. Ook op de laatste vergadering van de verbondsraad is er enige uren gesproken over dit onderwerp. Hoofdbestuur en verbondsraad stellen als eisen voor uitvoering, dat de kwaliteit zodanig moet zijn, dat het HV er verantwoording voor kan dragen en dat sprake dient te zijn van een vorming in humanistische zin. Vanuit de taakgroep voor geestelijke vorming en verzorging was een aanpak ontwikkeld, die bovenstaande eisen wil realiseren en waarmee nu in het seizoen 76/77 geëxperimenteerd gaat worden en waarbij Richard Lukács als functionaris een rol gaat spelen.

Tenslotte een probleem uit het veld van het HVO. De docenten HVO ontvangen voor hun werk een (meestal zeer bescheiden) vergoeding, echter zonder sociale voorzieningen. Ook is er geen sprake van een arbeidsverhouding. Dat levert in de praktijk problemen op, maar er zijn nog zoveel vragen, dat er geen beslissing kon worden genomen.

JdL.

Kastelen

Voor de dertiende keer heeft onze tent ons vier weken lang als vakantie-huis gediend. Van felblauw in 't begin, is hij zo langzamerhand helemaal vaal geworden, maar desondanks is het nog steeds een zeer betrouwbare kameraad, die voor geen regen of storm uit de weg gaat.

Als eerste reisdoel hadden we de omgeving van de Loire in Frankrijk gekozen, om er wat kastelen te bezichtigen. We begonnen de dag na onze aankomst meteen al met een indrukwekkende burcht in de stad Blois, waar we eigenlijk om een heel andere reden naar toe gegaan waren. De eerste nacht van ons verblijf was namelijk zo ontzettend koud, dat ik een vliegende reumatiek zag naderen, als we ons niet snel van echte donzen slaapzakken voorzagen. 't Was tenslotte nog maar eind mei en onze slaapzakken waren niet zo nieuw meer. Mijn man opperde nog iets van „Een hele uitgave”, maar dat wuifde ik nonchalant weg. Reumatiek is duurder en op onze leeftijd mag je geen risico's lopen. Zo kwamen we in Blois op een middag, zoals we er inmiddels deze zomer ook in ons land zoveel hebben meegemaakt, niet om uit te houden, zo heet. We dreven de auto uit en een sportwinkel in, waar de verkoopster haar oren niet kon geloven bij onze zeer warme bestelling. Ze was waarschijnlijk meer op bikini's ingesteld en ze werd er een beetje lacherig van. Wij ook trouwens, maar we hebben er niettemin veel plezier van gehad.

Op die tropische middag viel ons eerste kasteel. We zagen onze eerste gobelins, open haarden, trappenhuisen, hemelbedden, reiskisten en de gekroonde salamander, het embleem van koning François I de vorst uit de 16e eeuw, die je overal in Frankrijk tegenkomt, zowel in de kastelen als in de grotten in het Zuiden, die hij bezocht heeft.

„Als je twee van die kastelen gezien hebt, heb je ze allemaal gezien,” vertelde een Rotterdamse mevrouw op de camping, waar we stonden. Op mijn voorzichtig „Bonjour Madame” in het waslokaal, had ze vriendelijk recht-toe, recht-aan geantwoord met „Goeiemorregé”, waarop het ijs onmiddellijk gebroken was. Zij waren al aan hun achtste kasteel toe, onze score stond nog maar op drie. Wij waren nog vol goede moed, zij kon geen gobelin meer zien. Voor 't leven genezen! „'t Is dat mijn man het zo graag wil,” zei ze, „maar ik báál ervan!”

„Dertig schoolreisjes komen hier per dag, mevrouw,” vertelde een olijke gids van een klein kasteel me voor de rondleiding. Dat was trouwens bij alle kastelen zo, het krioelde er van de schoolkinderen. Ze hadden natuurlijk allemaal van thuis geld meegekregen om een mooie plaat te kopen van het kasteel, dat ze bezocht hadden. De een had een nog grotere afbeelding dan de ander en ze lieten elkaar trots hun aankoop zien. Behalve een klein jongetje. Hij was net met z'n klas in het beroemde en zeer pompeuze kasteel van Chambord geweest. Buiten was hij een poosje besluiteloos van de ene kaartenstandaard naar de ander geslenterd, had er eens aan gedraaid, had alle voor- en zij- en achteraanzichten en de luchtfoto's van het kasteel bekeken en had tenslotte z'n keus laten vallen op een kaart met een hertje erop.

Na zes kastelen konden we ons die keus volkomen indenken. „Nu maar weer iets gewoons,” dachten we en we laadden ons hele hebben en houden in de auto, op weg naar het Zuiden.

Ans Spigt

INVALIDE: GEDOEMD TOT EENZAAMHEID?

Wat het betekent om invalide te zijn, zwaar lichamelijk gehandicapt, kunnen mensen die dat niet zijn zich moeilijk voorstellen. Liefst ook duwen we de gedachte eraan zo ver mogelijk van ons af. Er is al zoveel ellende in de wereld. Gelukkig is niet iedereen zo en maken mensen er hun werk van om zich te verplaatsen in de situatie van de gebrekkige mens. Het lijkt zo simpel, waarom zou iemand met een „gebrek” niet meetellen, niet mee kunnen doen met een beetje hulp van ons allemaal. Het lijkt simpel, maar er blijken overal voetangels en klemmen. De bejaarde die slecht ter been is en in zijn eigen huis kan blijven wonen omdat de buurt hem of haar terzijde staat, is helaas nog steeds een uitzondering. En als we — om van dit tekortschieten af te zijn — dan „instellingen voor hulpverlening” creëren, blijkt maar al te vaak dat zich ook hier nogal wat tekortkomingen voordoen.

Onlangs kregen we een werkstuk in handen van iemand die veel met bejaarden en langdurig zieken heeft gewerkt. Het onderwerp van haar werkstuk: „Overall zocht ik naar antwoord op de vraag is het voor de thuisverblijvende mens met een ernstige handicap mogelijk sociaal te functioneren dankzij de wijze waarop de hulpverlening is georganiseerd?”

Over het resultaat van dit zoeken putten we uit het werkstuk.¹⁾

Wat is sociaal functioneren?

Volgens een Duits socioloog bestaat onze „sociale uitrusting” uit 9 componenten, waar drs. J. R. ter Horst („Samen leven, zo of anders”) een tiende aan toevoegt:

1. de gevoelens van eigenwaarde
2. de neiging tot gehoorzaamheid
3. de neiging tot hulpvaardigheid en zorgzaamheid
4. de strijd lust
5. de sympathie
6. de nabootsing
7. de ontvankelijkheid
8. de drang tot expressie
9. de gezelligheidsdrang
10. de behoefte aan zekerheid

Volgens Ter Horst blijft de mens onder alle omstandigheden verbonden met zijn hele sociale uitrusting, maar is hij niet in alle situaties in staat al zijn neigingen en gevoelens tot volle ontplooiing te brengen. Dit kan leiden tot onbehagen en frustratie. Sociaal functioneren kan men dus omschrijven als: het oefenen en ontplooiën van neigingen en gevoelens in intermenselijke contacten.

Weijel zegt over het gebruik van die sociale uitrusting: „de volledige ontplooiing van alle in aanleg aanwezige capaciteiten van het individu laat nog alles te wensen over, terwijl wij eigenlijk best zouden weten hoe het zou moeten; wij laten deze kennis vrijwel onbenut” en „Wij sterven vele doden, wij kennen de dood van ons lichaam, maar de sociale dood hebben wij nog niet als zodanig herkend.”

De conclusie die de schrijfster aan deze citaten verbindt:

In onze samenleving is bevredigend so-

ciaal functioneren vrijwel nooit mogelijk dankzij een gebrekkige wijze van leven van de mensen.

Het gebrek

In zijn boek over „het dorp” (u herinnert zich misschien wel de actie van Mies Bouwman die geld inzamelde voor de bouw van een dorp voor gehandicapten) maakt dr. Metz onderscheid tussen handicap en gebrek. Het gebrek is datgene wat het lichaam teistert, de handicap datgene wat sociale beperkingen oplegt. Het onderzoek van dr. Metz toont aan dat het lichamelijk gehandicapt zijn geen lichamelijke, maar sociale dimensies heeft.

Gezien in het perspectief van onze samenleving betekent lichamelijk gehandicapt zijn/worden een zware hindernis extra om een toestand van bevredigend sociaal functioneren te bereiken.

De hulpverlening

Begin 1975 werd aangenomen dat het aantal lichamelijk gehandicapten op bijna 9 procent van de totale bevolking, — ruim 1 miljoen mensen gesteld kan worden. Maar het zijn er naar alle waarschijnlijkheid meer.

Iedere provincie heeft een Revalidatie Stichting, waarin meestal — zoals in Utrecht — vertegenwoordigers van bijvoorbeeld de Sociale Medische Dienst, en de Sociaal Psychiatrische Dienst zitting hebben. Mensen als verpleegkundigen en bejaardenhulpsters zeggen dat er dringend behoefte is aan een algemeen beleid. Er zijn 31 sociëteiten voor gehandicapten in Nederland; verder zijn er enkele wooncentra en verschillende verenigingen en stichtingen. De Unie voor Vrouwelijke Vrijwilligers organiseert voor lichamelijk gehandicapten vakanties met begeleiding.

Toch stelt de schrijfster de vraag of alles wat mogelijk is wordt aangeboden. Men is afhankelijk van de inzet van anderen.

Buitenland

In het buitenland — met name Zweden en Noorwegen — bestaat reeds tientallen jaren een goed georganiseerde hulpverlening aan ouderen en gehandicapten. Deze begint al bij het opzetten van de plannen voor een nieuwe stadswijk. De beginselen die aan deze dienstverlening ten grondslag liggen, werden eertijds door de directeur van de gem. Sociale Dienst in Amersfoort omschreven:

a. respect voor de zelfstandigheid van bejaarde en gehandicapte, wat in de praktijk veelal betekent: geef hem de kans zo lang mogelijk in eigen milieu te blijven.

b. Zo lang mogelijke zelfstandigheid vereist allereerst goede huisvesting: aangepaste woningen, apparatuur, telefoon, althans waarschuwingmogelijkheden, centrale verwarming enz.

c. Zo lang mogelijke zelfstandigheid in relatie tot lichamelijke beperkingen betekent ook, dat bij tijdelijke onmacht ter beschikking zijn: huishoudelijke hulp, warme maaltijden, zo nodig verpleging in eigen huis.

d. Zelfstandigheid in relatie tot lichamelijke beperkingen betekent ook — op basis van vrijwilligheid — deelneming aan het maatschappelijk verkeer: televisie, aangepast vervoer, bezoek aan schouwburg en concertzaal, deelneming aan vakanties en clubs enz.

Gedragsregels

Een ontmoeting tussen een gehandicapt mens en een valide kan voor beide partijen heel pijnlijk verlopen, door de onwennigheid in het gedrag van de valide. Beatrice Wright kwam door vragen aan gehandicapten te weten, dat men de gehandicapten bij een moeilijke handeling pas hulp moet bieden als hij er zelf om vraagt.

Andere gedragsregels in de omgang: praat niet over het lichaamsgebrek, tenzij de gehandicapte er zelf over begint. Stel er niet onmiddellijk vragen over, houd rekening met de stemming, probeer niet hem van zijn onderwerp af te brengen.

Conclusie en aanbeveling

Na gesprekken met mensen in de hulpverleningssfeer en bewoners van gehandicapten-centra komt de schrijfster tot de slotsom dat niemand eigenlijk een overzicht heeft van wat gaande is in de zorg voor de mensen die met een ernstige lichamelijke handicap thuis verblijven; ongetwijfeld worden niet alle mensen bereikt die het nodig hebben.

Er zijn een minimaal aantal voorzieningen die er in ieder geval moeten zijn om het leven voor deze mensen leefbaar te maken:

- een dienstencentrum (ook voor niet-gehandicapten) om meer gewinning aan elkaar mogelijk te maken.
- een coördinatiecentrum in de wijk, zodat alle werkers van elkaar horen wat al wel en wat nog niet gedaan is, en kunnen zorgen dat niemand zonder aanbod van hulp is.
- een sociëteit voor gehandicapten.

Solidariteit

Maar wat natuurlijk vooral nodig is, is een gevoel van solidariteit met iemand die het, hoe dan ook, moeilijker heeft dan de gemiddelde mens. Daartoe is het belangrijk dat hij niet verborgen tussen de muren van zijn huis moet blijven, maar er uit kan, zich kan verplaatsen. Daar mankeert nog van alles aan.

Als wat meer aandacht aan hem gegeven zou worden via pers, radio en t.v. en dan uitgaande van de mens, die met een handicap moet leven en daar zijn gedachten, gevoelens en wensen over heeft, dan zouden we hen wellicht meer als één van ons gaan zien.

¹⁾ Het gaat hier om een werkstuk in het kader van de 3-jarige M.B.O.-s.d. dagopleiding in Utrecht, geschreven door A. Biekart-Klaasse Bos onder de titel: „De hulpverlening aan de thuis verblijvende mens met een ernstige lichamelijke handicap.”

In de tram

„Je mag een kind niet slaan dat arme dondertje, dat weet nog niet, dat ie tegen de tram valt, je mag dat kind niet slaan.”

Schreeuwend komen ze binnen, zij valt op wat er meteen aan stoel is, zit wijdbeens, het kind tegen een knie gedrukt. Naast me een rug in beige regenjas, ik vermoed een bezwerende vuist richting vrouw en hoor z'n agitatie. Hij heeft iets van een jankende hond, een woede die overgaat in pijn en weer woede kiest.

„Je mag een kind niet slaan.”

Wat deden ze vroeger toen ik nog jong was.

De tijden zijn veranderd er wordt niet meer geslagen... geen woede woorden even net schreeuwend: „En daar kom ik voor op” een dronken overslaande hoest en klagend:

„dat arme dondertje, dat weet niet dat ie tegen de tram valt”.

„Hou je mond of ik sla je ook”

haar bolgezond gezicht op barsten hij kalm „die Satan”.

Ze begrijpt haar inkonsekwentie niet met:

„je bent 'n ouwe man daarom doe ik 't niet”

hij klaagt „dat kind weet niet of dat ie onder de tram komt”.

Maar dan weer met volle bezit, elk woord dreunend: „Je mag een kind niet slaan”.

Een wit keeshondje stapt in en keft midden in 't pad.

De trammensen lachen zich ontspannend. Hij loopt naar de afstap, derde halte Ceintuurbaan stapt ie uit en roept opgeruimd „Hé jongens, het beste hoor”.

De vrouw heeft de vanzelfsprekendheid van bewegen verloren, haar stevig vel trekt bij de slapen hoog op: de wenkbrauwen maken bij de 1000ste herhaling een echte rimpel tussen de forse borstels.

Het kind heeft dofbruine ogen; wat zijn ogen dof als ze niet glanzen.

Het hangt scheef op haar knie, haar arm om zijn middel voorkomt een val. Zij staart naar nergens en plukt aan de omslag van zijn kapuchon.

Ila Schoutsen

Joseph G. Farris in „Saturday Review”

Identiteit en noodzaak van Geestelijke Ver

door C

Niet-godsdienstige mensen zijn nog geen humanisten!

Een veel gebruikt verweer van godsdienstige zijde. Een vreemd verweer als het moet dienen om humanistische geestelijke verzorging buiten de deur te houden. Want je kunt dan — en met meer recht — zeggen: niet-godsdienstige mensen zijn (nog) geen christenen. En daaruit zou dan volgens het verweer voortvloeien, dat dan ook godsdienstige geestelijke verzorging voor niet-godsdienstige patiënten buiten de deur zou moeten worden gehouden. Dan komen deze patiënten helemaal in een niemandsland terecht en worden ze aan hun lot overgelaten. Het hele probleem zou dan bovendien opgelost zijn als de humanisten gingen beweren dat zij godsdienstige patiënten evengoed geestelijk kunnen verzorgen. Waar praten we dan nog over? Of het zou moeten zijn dat de godsdienstige geestelijke verzorger wel kan, wat de humanistisch raadsman niet kan. Dan komen we weer terecht bij de arrogantie van onze studente.

Maar (nog) meer terzake: Zijn niet-godsdienstige patiënten dan humanisten? Wel, laten we eerst opnieuw vaststellen dat zij geen christenen zijn. Zij hebben zich met g.g. (geen godsdienst) laten inschrijven. Er is dus geen enkele voor de hand liggende reden dat zij juist door dominee of priester geestelijk zouden worden begeleid. En het ligt wel en méér voor de hand dat de humanistische raadsman dat doet (als ze het wensen). En waarom? Wel, omdat voor een goed geestelijk contact (ik bedoel niet een goed menselijk contact alleen, maar een contact over de achtergrondvragen van het leven) een zo groot mogelijke overeenstemming tussen denk- en gevoelswereld van de gesprekspartners voorwaarde is.

Een bekende uitspraak van ik weet niet meer wie, zegt het al: Om te discussiëren moet men het met elkaar eens zijn. De meest diepgaande gesprekken voert men met gelijkgezinden. Dat kàn zijn om te zwelgen in eigen gelijk. Maar ik de echte levensproblematiek is het, omdat men in de ander een spiegel nodig heeft om met zijn eigen gedachten en gevoelens in het reine te komen. Men maakt zich, aan de ander, bewust van zichzelf. Zonder een hoge graad van harmonie in denken en voelen (je kunt ook zeggen: van zijn) tussen mensen is aan een wezenlijke voorwaarde tot echte diepgaande communicatie over de levensvragen niet voldaan. Bij andersdenkenden breekt men niet open. Eerder voelt men zich onveilig en bedreigd. Men vreest op z'n minst niet begrepen te worden en sluit zich af. Op z'n slechtst wordt een gesprek een debat. Allemaal dingen die aan het ziekbed niet thuishoren.

En nu weet ik uit jarenlange ervaring in omgang als geestelijk raadsman met niet-godsdienstige mensen, ook als deze van het woord humanisme nauwelijks hebben gehoord, dat hun denken en voelen in het algemeen nauw overeenstemt met dat van de bewuste en duidelijker positie gekozen hebbende humanist. Humanistisch denken en voelen is geen privilege van leden van het Humanistisch Verbond. Het is wijd en verbreid in de wereld. En dáárin, in deze voor geestelijke verzorging noodzakelijke harmonie in levensvisie, ligt de duidelijke aanwijzing dat humanistische geestelijke verzorging op z'n minst méér geëigend is voor niet-godsdienstige mensen dan godsdienstige geestelijke verzorging. Er zijn geen negatieve, bedreigende factoren aanwezig, maar positieve, openbrekende. Ik herinner eraan: we spreken nog altijd over geestelijke verzorging die zich bezighoudt met de achtergrondvragen van het leven.

Er is daarnaast nog een goede reden waarom humanistische geestelijke verzorging niet achtergesteld behoort te zijn bij godsdienstige geestelijke verzorging. Ons volk leeft in geestelijk opzicht — je kunt dat tot in staatsstukken toe terugvinden — uit drie grote geestelijke stromingen: protestantisme, rooms-katholicisme en humanisme. Volgens allerlei onderzoeken participeren zij elk voor ongeveer een derde. Waarom zou dan bij de geestelijke hulpverlening niet een dergelijke participatieverhouding bestaan?

Nu lijkt het er misschien op — en het is een telkens weerkerend misverstand — dat de humanistisch geestelijke verzorging de niet-godsdienstige patiënten voor zich claimt. Maar dat wil alles wat ik gezegd heb geenszins zeggen. **Niemand heeft wie dan ook te claimen.** Het is en moet zijn zoals het rapport van de Nationale Ziekenhuis Raad het zegt: „De vrijheid van de patiënt om zelf te bepalen of en van welke zijde hij geestelijke verzorging wenst te ontvangen moet volledig worden geëerbiedigd”. Maar dan sluit die vrijheid wel in dat de patiënt móet kunnen kiezen. En dan moet de humanistische geestelijke verzorging dezelfde en gelijkwaardige mogelijkheid hebben zijn diensten aan te bieden! Het gaat om niets anders en niemand anders dan om de patiënt. Alle andere denkbare motieven zijn vertroebeland en onjuist. Geestelijke verzorging en „zieltjeswinnerij” bijvoorbeeld dienen mijlenver van elkaar af gelegen te zijn.

Eén geestelijke verzorger, van welke zijde ook, is voldoende

Hier moeten we eerst wijzen op een volkomen veranderde situatie in de zie-

zorging (4 en slot)

H. Schonk, humanistisch geestelijk raadsman

kenhuizen, vergeleken met vroeger. Eertijds hadden, met name de konfessionele ziekenhuizen, alleen of in hoofdzaak patiënten van de eigen konfessie en kon met één geestelijke verzorger worden verstaan. Door de moderne ontwikkeling in de geneeskunde heeft de patiënt tegenwoordig maar weinig keuze meer bij de bepaling in welk ziekenhuis hij zal worden behandeld en verpleegd. In zijn eigen belang komt hij terecht in het ziekenhuis dat de voor zijn ziekte meest geëigende specialist (of ook apparatuur) heeft. Daardoor heeft elk ziekenhuis — ook het konfessionele — een in levensbeschouwelijk opzicht gemengd patiëntenbestand. Om dit met een enkel cijfer te illustreren: het R.K.-ziekenhuis in Deventer telt 26 pct. aan patiënten die zich met „geen godsdienst” hebben laten inschrijven. Het niet-konfessionele ziekenhuis in dezelfde plaats heeft 68 pct. aan patiënten die zich bij de inschrijving als godsdienstig hebben aangemeld.

Maar nu dan de opvatting dat één geestelijke verzorger, van welke zijde ook (en dat betekent in de praktijk dan meestal: van godsdienstige zijde), voldoende zou zijn. Welnu, het moge uit het voorgaande duidelijk zijn, dat dat niet voldoende is. De patiënt moet de voor hem geëigende geestelijke verzorging naar eigen keuze kunnen krijgen. Dat betekent dat er in elk ziekenhuis op z'n minst drie geestelijke verzorgers, vanuit de eerder genoemde grote geestelijke stromingen, beschikbaar moeten zijn. Terwijl er zeker ook ruimte moet worden gegeven aan andere geestelijke stromingen. (Jodendom, Islam in verband met onze gastarbeiders, enz.). Maar in een Dienst Geestelijke Verzorging moeten zeker de drie hoofdstromingen vertegenwoordigd zijn.

Dat geeft wel praktische problemen. Maar die moeten dan maar worden opgelost. Een ziekenhuis kan bijvoorbeeld te klein zijn voor drie geestelijke verzorgers. Niets belet ons dan om in dit opzicht ziekenhuizen te combineren. Ofwel met part-timers te werken, hoewel dit geen gelukkige oplossing is, want geestelijke verzorging in een ziekenhuis is een specialisme op zich, dat moeilijk combinatie met andere taken verdraagt.

Eerder schreven we al dat, ter inleiding van geestelijke verzorging waar deze nodig of gewenst is, persoonlijk contact tussen geestelijke verzorger en patiënt moet kunnen worden gelegd. Ook dat werpt praktische vragen op: Wie zal met wie dat contact aangaan? Dit wordt in sommige ziekenhuizen „opgelost” door een regionale verdeling. Elke geestelijke verzorger heeft zijn eigen afdeling en verwijst door (als het goed is) naar de meest geëigende kollega. Dit

lijkt mij geen goede opzet. De essentiële communicatie die aan een zo groot mogelijke overeenstemming aan levensovertuiging gebonden is, komt maar moeilijk tot zijn recht. Men krijgt bovendien overbodig vaak met het moeilijke probleem van de overdracht van een eenmaal gelegde relatie te maken. Mij lijkt een betere oplossing gegeven, die weliswaar ook geen absolute garantie geeft dat de patiënt de bij hem passende geestelijke verzorging krijgt, maar die dat ideaal toch veel verder benadert. Die oplossing is dat de patiënt die zich als R.K. heeft laten inschrijven in eerste instantie door de R.K.-geestelijke verzorger wordt bezocht, de patiënt die N.H. of een andere denominatie van het reformatisch christendom heeft opgegeven in eerste instantie door de dominee wordt benaderd en de patiënt die „geen godsdienst” liet noteren, ook weer in eerste instantie, door de humanistische raadsman. Ik zeg nadrukkelijk: in eerste instantie. Want de opgaven bij de administratie zeggen lang niet altijd alles over de werkelijke gezindheid van de patiënt. En de geestelijke verzorgers zouden bij hun aldus georganiseerde eerste contact zorgvuldig moeten peilen met welke vorm van geestelijke verzorging de betrokken patiënt het meest gediend zou zijn. Zij zouden in volle openheid en samenwerking de patiënt in contact moeten brengen met de kollega-geestelijke verzorger als die meer past bij de eigen aard van de patiënt. Dan funktioneert de geestelijke verzorging optimaal in het belang van de patiënt.

Genoeg gezegd. Ik kan alleen maar hopen dat er meer klaarheid komt over de eigenstandigheid, de identiteit van de geestelijke verzorging en van de noodzaak ervan voor de patiënt. Geen ziekenhuis is gediend met oneigenlijke geestelijke verzorging. En de patiënt is er onvoldoende mee gediend.

Telegram naar India

Tijdens een jaarvergadering van de IHEU in Londen van 25-27 juni is een telegram verzonden naar de eerste minister van India, mevrouw Indira Gandhi. Men protesteert in het telegram tegen de maatregelen die voortvloeien uit de noodwetgeving die nu gedurende een jaar in India geldt.

Vrij vertaald luidt de inhoud van het telegram:

Het bestuur van de IHEU, in vergadering bijeen in Londen, richt zich tot u naar aanleiding van de noodwetgeving die nu een jaar bestaat en vraagt u om deze noodwetgeving in te trekken, de fundamentele rechten en vrijheden te herstellen en alle politieke gevangenen vrij te laten.

Een verslag van deze vergadering, waar Nettie Klein en Ernst van Brakel aanwezig waren, volgt in Humanist van 15 augustus.

... „Geloof alleen, wat ik u leer en spreek mij nimmer tegen...”

Er is in het Oosten, heel lang geleden, een van de goden, zo wordt er verteld, de spiegel der Waarheid uit handen gegleden en sedert dien, nooit weer in glorie hersteld. De stukken, de brokken, de scherven, het gruis zijn gretig gegrabbeld, door honderden mensen: Gedeeld en verdeeld, heeft nu iedereen thuis een deel van de „Waarheid” geborgen in huis...

Bij nader beschouwen is de val van die spiegel van niet-te-voorspellen-rampspoed geweest, want iedereen schijnt van zijn scherf nu te menen dat hij dáár alleen maar de „Waarheid” in leest. En sedert staan mensen elkaar naar het leven in naam van de „Waarheid”, Het Heilige Boek, vertaald in het code, van wat hij voor waar houdt, trouw medegedragen bij 't kerkebezoek, en steeds weer bevestigd door tekst en gezangen, door sfeer en door toga: „De Waarheid” alleen????? En niemand gelooft meer 't verhaal van de spiegel... Zijn scherfje, dát is het — en dát alleen.

Geïnspireerd op een mythe uit het verre verleden der Oosterse wijsheid.

Geschreven en ingezonden door W. de Wit uit Twello.

Tuinfeest in Bilthoven

De gemeenschap De Bilt/Bilthoven viert op zaterdag 28 augustus met een tuinfeest het 25-jarig bestaan van de afdeling. Dit feest vormt tevens de opening van het nieuwe seizoen. Aan de voorbereiding van deze avond wordt nog gewerkt maar in ieder geval staan muziek, spel en barbecuen op het programma. Er is een heerlijke tuin om dit allemaal te doen, maar mocht Pluvius die avond een te gulle bui hebben, dan is er ook een gastvrij onderdak.

Het bestuur wil in dit feest ook graag oud-leden en -bestuursleden betrekken, maar waar zijn zij gebleven? Daarom nodigt het bestuur van deze plaats alle oud-leden en -bestuursleden uit om dit tuinfeest mee te maken.

Zij worden verzocht zich te wenden tot Kea Schuurman, Middellaan 9, Bilthoven, tel.: (030) 78 29 30. Oud-Biltenaren graag dus tot ziens op 28 augustus!

Naar „Het Loo”

Het bestuur van de Gemeenschap Zwolle organiseert op zaterdag 21 augustus een uitstapje naar „Het Loo”.

De kosten zullen f 8,- bedragen.

Inlichtingen:

Zwolle, tel.: 3 46 51.

Er is bezichtiging van stallen en museumvleugel van het Paleis, het koetshuis en een wandeling door de bossen van het Koninklijk Park; duur plm. 1 uur. Er zijn vaste wandelpaden uitgezet, ook voor wie minder wil lopen.

Jaarverslag 1975 gem. Arnhem

Tegen het einde van 1974 meenden wij een duidelijke kentering t.o.v. de situatie in de voorafgaande jaren waar te nemen. Nu terugkijkend op het jaar 1975 kunnen we zonder meer vaststellen dat er van „gezichtsbedrog” gelukkig geen sprake is geweest: weliswaar bleef het ledental stabiel, doch de activiteiten namen duidelijk toe.

Resultaat hiervan was o.m. dat in begin 1976 een viertal gespreksgroepen — met zo’n 15 deelnemers elk — van start konden gaan. De damesclub, met ongeveer 20 deelnemers, bleef bovendien rustig doorgaan.

In 1975 werden voorts belangrijke activiteiten ontplooid op het gebied van HIVOS-ABAL (ontwikkelings-samenwerking) en van HSHB (huisvesting van bejaarden).

Met dit verslag wordt bijna 30 jaar Humanistisch Verbond in Arnhem afgesloten. Destijds bij de start waren de verwachtingen hoog gespannen, te hoog wellicht want tot een massaal ledental is het nooit gekomen. Wel is ons verbond gegroeid tot een faktor in de Nederlandse samenleving die daaruit moeilijk meer valt weg te denken. Waarschijnlijk was onze invloed op het geestelijk en maatschappelijk leven in deze 30 jaren groter dan we in 1946 durfden te hopen. Overigens is denkbaar dat er in dit opzicht in 1976 een kentering zal komen: de geluiden van mensen die de Nederlandse samenleving veel te tolerant vinden wordt steeds luider, denkt u bijv. maar aan de problemen rond abortus, drugs en gekleurde rijksgenoten. Nu zal moeten blijken in hoeverre een humanistisch georiënteerde gedachtenwereld werkelijk aanvaard is.

In memoriam Wim Coenders

Op 4 juni j.l. is Wim Coenders overleden. Door omstandigheden kunnen we daarop helaas nu pas in De Humanist reageren. We voelen ons geschokt door de plotselinge dood — op negenenvijftigjarige leeftijd! — van een man die zoveel voor het Verbond heeft betekend. De jongeren zullen zich hem mogelijk nauwelijks nog herinneren, opgeslokt als hij de laatste jaren was door zijn beroepswerkzaamheden. Maar hij is voor het georganiseerde humanisme in Nederland van heel grote waarde geweest. Hij was een bekwaam bestuurder, zoals ook blijkt uit het feit dat hij buiten het Verbond o.a. fractievoorzitter in provinciale staten van Overijssel is geweest en directeur van het gemeentelijk energiebedrijf in Deventer. Maar in het Verbond heeft hij zijn sporen verdiend als gemeenschapsvoorzitter, gewestvoorzitter en secretaris van het hoofdbestuur.

In 1951 werd Wim Coenders secretaris, eerst alleen, en sinds 1955 samen met Bep Max. Tien jaren heeft hij het Verbond in deze functie gediend met uitzonderlijke toewijding en trouw; en ook na zijn aftreden in 1961 heeft hij zijn krachten, en later tenminste zijn belangstelling, niet aan het H.V. onthouden. Van zijn nevenwerkzaamheden in onze kring moet in elk geval zijn voorzitterschap genoemd worden van een commissie, die het rapport Mens en Verbond heeft uitgebracht. Het is kenmerkend voor hem dat hij juist daartoe geroepen werd, omdat niemand meer dan hij het belang aanvoelde van het onderwerp van dit rapport, namelijk wat humanisme en Humanistisch Verbond te betekenen hebben voor de niet in de eerste plaats tot beschouwing geneigde mens.

Dit alles zou al voldoende reden zijn om hem hier met dankbaarheid te herdenken. Maar deze herdenking zou niet volledig zijn als we niet ook een paar woorden zouden wijden aan zijn bijzondere persoonlijke eigenschappen, die hem tot zo een waardevolle medewerker hebben gemaakt. Dan moet men in de eerste plaats denken aan zijn onnavolgbare humor, waarin zich tegelijkertijd zijn idealisme, zijn gevoeligheid en zijn idealisme uitdrukten.

Dat maakte hem in het dagelijks bestuur tot de man die de besprekingen over menig dood punt heeft heengeholpen. Daarbij kwamen zijn organisatorische en administratieve bekwaamheid. Maar het was vooral zijn warme menselijkheid, die hem voor allen die met hem in aanraking zijn gekomen, onvergetelijk heeft gemaakt. Wim Coenders was een bekwaam, geestig, fijngevoelig en wijs mens. Zo zullen wij ons hem blijven herinneren.

J. v. P.

Lesbrief „Vredesopvoeding”

Is vrede mogelijk? vraagt drs. S. C. Derksen zich af in de lesbrief Vredesopvoeding — aantekeningen te gebruiken bij les of voordracht — die onlangs bij het Unesco Centrum Nederland te Amsterdam is uitgekomen.

De schrijver, die onder meer het boek „Hoe leren wij de Vrede” op zijn naam heeft, gaat er van uit dat de Vrede voorwaarde voor onze huidige samenleving is. Aangezien de aard en de hoeveelheid beschikbare vernietigingsmiddelen zodanig zijn dat met een totale vernietiging van de mensheid rekening moet worden gehouden, indien onverhoopt een derde wereldoorlog zou uitbreken.

Terecht citeerde hij President J. F. Kennedy, die heeft gezegd, dat de oorlog een einde zal maken aan het bestaan van de mens als de mens geen einde aan de oorlog maakt.

Een deel van de lesbrief is gewijd aan de problemen, die rechtstreeks met het vraagstuk van Oorlog en Vrede te maken hebben. Daarnaast legt de schrijver

er de nadruk op dat onderwijs en opvoeding gericht moeten zijn op de vorming van een nieuw in psychisch en politiek opzicht meer volwassen en beter bij de huidige omstandigheden passend mensentype. Hier constateert hij een grote verantwoordelijkheid voor ouders, geestelijken, politici, kranten- en televisiemensen maar vooral ook voor de onderwijsgevers.

Nieuwe leermethoden waarin meer vrijheid en tolerantie en nieuwe onderwijsprogramma’s, waarin de Vredesopvoeding is opgenomen, zijn noodzakelijk. Deze 15 pagina’s tellende lesbrief bevat ook een lestaak voor de hoogste klas van de basisschool, een leergang internationaal begrip voor het voortgezet onderwijs en een taak over het conflict. De prijs van deze lesbrief Vredesopvoeding bedraagt f 0,25 + verzendkosten en is verkrijgbaar bij het Unesco Centrum Nederland, Oranje Nassaulaan 5, Amsterdam, tel. 020 - 73 01 00.

Unesco-Nieuws no. 2, 1976

Veel genoeg

Met bijzonder veel genoeg heb ik op 5 juni onze oude bekende Kees Schonk weer eens in de zondagochtenduitending gehoord en met zo mogelijk nog groter instemming zijn artikel in de Humanist van 1 juni gelezen.

Het komt misschien nog wel eens zover, dat het H.V. het sleutelen aan de structuren (weer) over laat aan politici, ook humanistische politici, of politiserende humanisten, maar zich als H.V. vrijwel geheel zal gaan bezig houden met de levensbeschouwelijke problematiek en wat daarmee direct annex is. Ik heb trouwens het idee, dat het H.V. die kant al weer op gaat, sinds bv. een half jaar. Anders had Kees Schonk zijn stuk waarschijnlijk ook niet in de Humanist gekregen!

Vlieland, P. H. van Terwisga.

Roken en niet-roken

Naar aanleiding van brieven in de Humanist 15/6, '76.

Het is duidelijk en begrijpelijk, dat mevrouw Arnold ten einde raad is. Ik ook, bijna.

Zij meent te zien, waar het voor haar op uit zal draaien — maar slaande ruzie wil ze niet. Als zij in eigen huis over al of niet roken toch iets te zeggen wil hebben, zullen de mensen inderdaad gewoon wegblijven. De mensen.

Toch iets te zeggen willen hebben, in deze gevallen — maar vermoedelijk toch niets zeggen!

Er zijn tal van problemen, in en buitenshuis, door de overlast die ons wordt aangedaan. Het is niet alléén het passief roken. Iedereen kent al die andere gevallen van vervuiling en geweld.

Maar de radio's in de buurt, de honden op de stoep, de knetterende bromfietsen etc., die zijn het niet, maar de ONWELLEVENDEN mensen.

Mevrouw A. zegt: „de categorie die zich alleen al uit een oogpunt van beleefdheid gerust wat zou kunnen matigen”. Precies: „ALLEEN AL” uit dat oogpunt, maar dat ontbreekt bij deze categorie juist. En wat doet men tegen onwillevendheid?

Humanisten moeten wel oppassen, dat ze niet ziek worden in hun verdraagzaamheid. Het verweer tegen onwillevende d.w.z. onbeleefde, onbeschaafde, ongemaniëerde, onbetamelijke, onhebbelijke, onopgevoede mensen, kan alleen maar zijn: je ergernis over hun gedrag onduidelzinnig laten blijken en dan maar afwachten wat er gebeurt. Na enig gedonder en gebliksem wil de atmosfeer nog wel es opklaren.

Deventer, H. J. Struik

Roken en niet-roken

Mevrouw Arnold vraagt zich — terecht — af, op welke wijze een niet-roker zich verweren kan. IN FEITE BEN JE ALS NIET-ROKER VOLSLAGEN RECHTELOOS!

Ik zou nog veel voorbeelden kunnen noemen waaruit de weerbaarheid van de niet-roker duidelijk als negatief element naar voren komt.

Mevrouw Arnold... de enige plaats waar u de zelfverdediging volkomen in de hand kunt hebben, is uw eigen woning. En dat moet u zich niet laten ontnemen! Al mijn vrienden WETEN, dat er in mijn woning NIET geroookt kan worden, ook niet „DAAR”! Je moet het de mensen niet te bot verkopen. Een vriendelijk verzoek met een uitleg, gepaard met gastvrijheid op alle andere fronten, helpt veel: Niet één van onze vrienden blijft weg.

Het woord TOLERANTIE wordt zeer vaak gebezigd. Waar wij echt nogal eens onder gebukt gaan, vooral als niet-rokers, is het weinige gebruik en de nog mindere kennis van het woord CONSIDERATIE.

En uit dat oogpunt, uit de gezichtshoek van de CONSIDERATIE zou het misschien toch wel aanbeveling verdienen, de REKLAME voor tabaksartikelen wat aan banden te leggen... Ofschoon datzelfde dan uiteraard ook zou moeten gelden voor andere gezondheidsverpestende artikelen... zoals alcohola, snoepgoed, pijnstillende middelen, bromfietsen... Tja... verbieden is een naar iets, maar er dienen toch wel echt enige remmende maatregelen te worden genomen, ZEKER zolang de niet-rokers nog VERBODEN wordt, zo normaal mogelijke lucht in te ademen op die plaatsen waar de mens zich NOODGEDWONGEN in groepsverband ophoudt, zoals ALLE SOORTEN VAN VERGADERINGEN.

Almelo, Frank Spruit

Astrologie en bijgeloof

Het is al weer vijf jaar geleden dat Peter Krug de gemoederen in beweging bracht door een artikel „Nieuwe gelovigen op oude dwaalwegen” (Humanist van 26/6 1971). Ikzelf heb in het nummer van 20 november '71 op twee naar aanleiding daarvan ingezonden stukken gereageerd. Dit had een stroom van pro's en contra's tot gevolg. Op 15/10 '75 heb ik buitendien in HUMANIST er op gewezen dat de Amerikaanse Humanist Association een verklaring had gepubliceerd van 168 tegenstanders van de astrologie. Ook dit is weer reden geweest voor diverse reacties van voor- en tegenstanders in ons tijdschrift.

Als ik nu nog eens op dit onderwerp terugkom zal dat sommige lezers vervelen. Maar ik hoop dat de redactie dit stukje toch afdrukt. Dat het vraagstuk velen interesseert blijkt nl. juist uit de hevige controverses die de bespreking ervan tot gevolg heeft.

Aanleiding voor mij om weer over

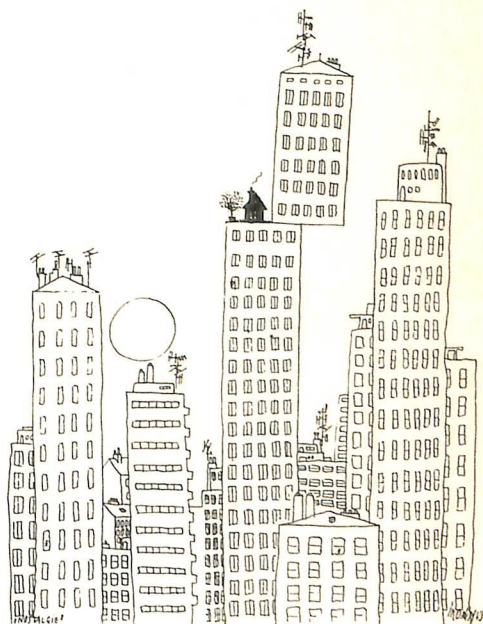
astrologie te beginnen is een mededeling die ik in het Engelse tijdschrift New Scientist van 20 mei j.l. aantrof. Hier volgt een vrije vertaling.

„De American Humanist Association heeft in het verleden najaar een aanval op de astrologie gepubliceerd. Vele vooraanstaande wetenschappers hadden die aanval ondersteund. De woedende reacties van gelovigen heeft de Association tot de overtuiging gebracht dat de poging, licht te brengen in deze aangelegenheid, slechts langzaam zal vorderen. Zij heeft daarom een comité in het leven geroepen dat het hele vraagstuk van paranormale verschijnselen zal gaan onderzoeken. Het zal zich daarbij concentreren op die onderwerpen die op het ogenblik het meest in de belangstelling staan.

De wetenschappers die lid zijn van dit comité zijn verontrust door de toename van het bijgeloof. Volgens hen zou reeds dit verschijnsel een aparte studie waard zijn. Is het misschien het gevolg van een gevoel van hulpeloosheid ten aanzien van hetgeen men als „vijandelijk sociaal milieu” zou kunnen omschrijven, dat als even vijandelijk wordt ondervonden als de natuur eertijds door de oermens? Magie is ouder dan religie en beide zijn heel wat ouder dan wetenschap. De Humanisten hebben nog een behoorlijk stuk werk te verrichten!”

Aan dit moeilijke werk van verlichting zou ik graag een steentje willen bijdragen door hier op de bovengenoemde beslissing van de American Humanist Association te wijzen.

Amersfoort, O. Birman.

Afscheid van mr. Kuiper: „Reclassering geen wonderenfabriek”

Mr. H. Kuiper (48), Arnhems advocaat en sinds kort deken van de orde van advocaten, heeft zijn voorzitterschap van de algemene reclasseringsvereniging neergelegd. De heer Kuiper heeft, vanaf 1956, een grote rol gespeeld bij de fusie van de vier grote reclasseringsinstellingen.

In zijn afscheidsrede in Den Bosch zei mr. Kuiper onder meer:

„De kreet los-van-justitie heeft me nooit overtuigd. We hoeven ons als reclassering niet te generen voor samenwerking met justitie. We zijn niet anti-gouvernementeel, maar we moeten wel zeer kritisch kijken naar de output van het justitiële systeem.

Hij waarschuwde de reclassering en de totale welzijnszorg, waarmee de reclassering meer zou moeten samenwerken, voor de „verdinglijking”, het omwille van het systeem of een gegroeide vorm van welzijnswerk maken tot object van je zorg. Omdat er bejaardenzorg is zullen bejaarden, of we willen of niet, in de hoek van de zorg-behoevenden terecht komen, omdat er reclassering is zal men mensen die met justitie te maken hebben gekregen aan zich willen trekken, zonder dat het altijd nodig of gewenst is.

Naast en boven de zorg voor individuen ziet mr. Kuiper als belangrijke reclasseringstaak de mentaliteitsverandering bij het publiek, het creëren van omstandigheden waarin mensen die in de strafrechtelijke machine zijn terechtgekomen normaal kunnen functioneren. Hij oordeelde de reclassering in dit opzicht nog te weinig ambitieus. Tegelijkertijd zei hij: „We moeten ons realiseren dat de reclassering geen wonderenfabriek is. We zijn niet in staat prachtige mensen te maken. Probleem is bovendien dat de effectiviteit van het werken aan mensen moeilijk te meten is, en nog moeilijker aan de samenleving duidelijk te maken. Desondanks: „de reclassering heeft en houdt als taak om zich solidair te gedragen naar de samenleving met mensen die door anderen als negatief, als te missen en te disqualificeren worden gezien.”

Neem geen drugs mee naar het buitenland

In een actie, waarmee zij in het bijzonder druggebruikers wil bereiken, waarschuwt de Vereniging van Reclasseringsinstellingen tegen de risico's die mensen lopen als in het buitenland drugs in hun bezit worden aangetroffen. Vrijheidsstraffen van vijf, zes jaar of nog langer zijn in die gevallen geen uitzondering. Op het ogenblik zitten in buitenlandse gevangenissen dan ook honderden Nederlanders samen duizenden jaren vrijheidsstraf uit vanwege drugs.

Anders dan Nederland maken vele landen strafrechtelijk geen onderscheid

De wereld die wij willen

De wereld die wij willen draagt geen wapens, verdeelt zich niet in toegeruste legers met het verbitterd bliksemen van leuzen.

De wereld die wij willen is een vrede die zonder wrevel over het verleden het doek haalt van vergeven en vergeten.

De wereld die wij willen is een landschap dat onbeschadigd neerligt in de zomer verzonken in de spiegels van zijn stromen.

De wereld die wij willen is de gave van gras en brood van appels en water, gezondheid die men eet en die men ademt.

De wereld die wij willen is een Vlaanderen verlost van velerlei onvrijheid en bevoogding, weer vaderhuis voor zijn verstrooide kinderen.

De wereld die wij willen is Europa uit zoveel eeuwen ongeduld verzameld en toegezegd aan wie geen wanhoop kennen.

De wereld die wij willen is de wereld ons tot verzadiging ten deel gegeven, tot overmaat en lieflijkheid van leven.

Anton van Wilderode

Uit: Verzamelde Gedichten
Uitg.: Orion, Brugge, 1974

tussen soft drugs en hard drugs. Omdat in Nederland b.v. het roken van een stickie als vrij onschuldig geldt, kan voor veel gebruikers het meenemen van een voorraadje als zij naar het buitenland gaan haast vanzelfsprekend zijn. Andersom is het voor velen aantrekkelijk om in het buitenland, met name in de producerende landen, b.v. hasj te kopen om mee terug te nemen. Worden zij daarmee dan opgepakt, dan is een langdurige straf doorgaans het gevolg. Maar het zijn niet alleen druggebruikers, -smokkelaars en -handelaars die dat risico lopen. Het komt voor dat mensen in goed vertrouwen voor een ander een auto of caravan over de grens brengen, waarin drugs verborgen blijken te zijn. Ook zij worden zwaar gestraft. Dat geldt ook voor mensen die lifters bij zich hebben, die in het bezit blijken te zijn van drugs. Niet alleen de lifter is strafbaar, maar ook de chauffeur die hem meenam.

Zoals bekend heeft de reclassering vorig jaar een bureau buitenland in het leven geroepen ten behoeve van in het buitenland gedetineerde Nederlanders. Een exact aantal is niet bekend, maar geschat wordt dat dat er ongeveer 500 zijn. Een groot deel daarvan zit vast in verband met drugs. Het bureau buitenland van de reclassering heeft bemoeienis of bemoeienis gehad met en beschikt over gegevens van 273 landgenoten die in het buitenland vast zitten.

Nog veel antisemitisme in West-Duitsland

Een in 1974 gehouden enquête toont aan dat bijna de helft van de Westduitse bevolking weinig gunstig oordeelt over de minder dan 30.000 joden die in de Bondsrepubliek leven. Dit heeft de sociologische afdeling van de universiteit van Keulen dinsdag bekendgemaakt.

De enquête in het najaar van 1974 werd gehouden onder leiding van de joodse professor Alphons Silbermann. 2084 personen van boven de 16 werden ondervraagd.

15 tot 20 procent van hen bleken duidelijk anti-semitische vooroordelen te koesteren, nog eens 30 procent gaf blijk van latent anti-semitisme dat elk moment weer kon opvlammen.

Het onderzoek geschiedde in opdracht van de Westduitse Vereniging voor wetenschappelijk onderzoek. De resultaten werden gepubliceerd in het in Stuttgart uitgegeven tijdschrift Bild der Wissenschaft.

De ergste vooroordelen tegen joden heersen, aldus de studie, onder de boerenbevolking in Zuid-Duitsland.

Gebrek aan kennis wordt door de sociologen gezien als de voornaamste oorzaak van de vooroordelen. (AP).

(uit NRC-H'blad)

Lifsters verkrachten niet erg

Een Frans Hof van appèl heeft onlangs de uitspraak gedaan dat als een automobilist een vrouwelijke passagier verkracht een verzachtende omstandigheid geldt als zij een „liftster” is, dus iemand die heeft gevraagd om mee te rijden.

Een man had onlangs om 2 uur 's morgens drie meisjes meegenomen die hem daarom hadden gevraagd. In een bos kreeg hij ineens moeilijkheden met de motor.

Twee meisjes snaptten wat er aan de hand was en gingen aan de haal, de derde werd door de man gegrepen en verkracht.

Een rechtbank veroordeelde de man tot vier jaar gevangenisstraf. In hoger beroep werd deze straf onlangs, gezien de verzachtende omstandigheden, teruggebracht tot 2 jaar celstraf en twee jaar ter beschikking stellen van de regering.

(uit NRC-H'blad)

Humanist

eindredakteur: Jetske Mijs.
Druk: Lumax, Utrecht.
Redactie-adres: Hum. Verbond,
Oudegracht 152, Utrecht. Tel. (030)
31 81 45.

Abonnementsprijs voor niet-leden:
f 18,— per jaar t.n.v. Humanistische
Pers, postgiro 58, Utrecht.